

Q.K.
3937

562

Ilm
1486

Q. D. B. V.
SERENISSIMI. PRINCIPIS. AC. DOMINI
DOMINI
CHRISTIANI. FRIDERICI. CAROLI
ALEXANDRI

MARCGRAFII. BRANDENBURGI. DVICIS. PRUSSIAE
RELIQVA
INCOLUMEM. REDITVM. SVIS. EXOPTATISSIMVM
VOVET
CVRIANVM

OPTIMO. PRINCIPI
DEVOTISSIMVM

CVRANTE
PROCERVVM. CIVIVM. Q. CVRIENSIVM
PIETATE

D. XXVIII. APRILIS. A. R. S. MDCCCXXVIII
PRAEUVNTE. QVO. DECET. CVLTV

GYMNASII. RECTORE
PAVLLO. DANIELE. LONGOLIO

PROLVSIONE
DE. BOIIS. CORNELIANIS

CVRIAE. REGNITIANE
LITERIS. IOANNIS. ANDRAEAE. HETSCHELII

HALLE
GOLD

BIBLIOTHECA
POMERANIANA

DE BOIIS.

INDEX DICTORVM.

§. I. <i>Boiorum</i> nomen	§. X. Eorum <i>Boiemi</i>
§. II. An a <i>boi</i> ?	§. XI. Marabodui?
§. III. An a <i>byan</i> ?	§. XII. An in <i>Bohemia</i> ?
§. IIII. An a <i>Boio</i> ?	§. XIII. Versus Pannoniam.
§. V. An a <i>bois</i> ?	§. XIII. Quorum <i>Boiodurum</i> .
§. VI. Vbinam <i>Corneliani</i> ?	§. XV. Forte <i>Bidaium</i> .
§. VII. Quid eius <i>ulteriora</i> ?	§. XVI. Hinc <i>Boii</i> pro <i>Ofis</i> <i>Facito</i> re-
§. VIII. Trans Rhenum?	stituti.
§. VIII. In <i>Lugdunensi</i> <i>Gallia</i> ?	

§. I. **C**um in indagandis gentium sedibus non nullum momentum facit earum nominis notitia, fuit, qui 1.) notaret *Clauerium* 2.) *Boiorum* nomen 3.) non explicuisse.

§. II. Nomen *Boiorum* origine Germanicum esse, veri simile est, quod *boi iuuenem*, *eimen Jungen* maioribus nostris significasse ex Anglo-faxonico

§. I. 1.) Wachter in *Gl. Germ.* Tom. I. v. *Boheim* p. 188.

2.) *Ant. Germ.* Lib. III, Cap. XXX.

3.) A quo aliena congescit *Schminkius* ad *Goldasti Bohemiam* Lib. I. Cap.

III. §. 3. p. 42. (?)

faxonico conici potest, cui hodiernum Germanicum *Bube* vel „*Bueb* respondet.“ 1.)

§. III. De eo igitur sollicitis responderit quispiam, 1.) „*videri* „*Boios* denotare *colonos*, quoniam *byan* Anglofaxonibus est *colere, habitare, aedificare, possidere.*“ Quenam vero gens id negligat?

§. IIII. „*Boii*, uti aliae gentes tantum non omnes, a duce vel rege *Boio* quodam nomen gerunt,“ est, 1.) qui satis audacter scribit, cuius tamen documentum plane nullum protulit. Imo ego in omnia alia discedo ipso eius sententiae auctore non temere statuyente, 2.) *Boium* Alemanni regis Teutiscorum filium fuisse.

§. V. *Boiorum* nominis incunabula quis non sine ambagibus deprehenderet in Gallofrancorum adhuc ore versante *bois*, si *Boios* pro Gallica gente habeat, si pro Germanica, in Teutonum *busch*, Belgarum *bosch*, Italarum *bosco*? Ea, quae *siluam* indicant, 1.) tribuit iis auctor antiquissimus Posidonius: 2.) ΒΟΙΟΥΣ ΤΩΝ ΕΡΩΝΙΩΝ ΔΡΥΜΟΝ ΟΙΚΕΙΝ ΠΡΟΤΕΡΟΝ. Num est hoc 3.) „in re feria in incertum ariolari?“ Cur fidem apud intelligentiores non inueniat, 4.) qui *Boiorum* adpellationem inde deducit? 5.) Ad hanc rationem petunt quidam *Cheruscas* ab *Harz*, 6.) ut *Peucinos* a genere arborum, quod *πευκη*, 7.) *Tribocos* a tribus fagis, quae arbores nostratibus *buchen*, 8.)

§. VI. Longum est, nec refert iam mea, *Boiorum* annales 1.) et
* 2
migratio-

§. II. 1.) Ut Leibnitius in Praefat. ad Adlzreitteri Annal. Boic. sentit.

§. III. 1.) Wachter l. c.

§. IIII. 1.) Meier de Boiorum Migrat. p. 3.

2.) Cum Auentino Annal. Boior. Lib. I. Cap. VI. §. 25.

§. V. 1) Interprete Wachtero v. *Busch* p. 233.

2.) Apud Strabonem Γεωγραφ. Lib. VII. p. 450.

3.) Ut censet Adlzreitter in Annal. Boic. Gent. Part. I. Lib. I. Cap. II.

4.) Quod frustra metuit supra nominatus Meier.

5.) Quem ad modum Ertelius in Relat. Curios. Bauar. Relat. I.

6.) Ceu monstravi in Hermunduro-

rum meorum Cap. III. Sect. I. Int.' II. §. 19.

7.) Hoc vero agens de Pinifero Cap. II. §. 12.

8.) Auctore Cluercio in Germ. Antiq. Lib. II. Cap. XI.

§. VI. 1.) Quales composuere Auentinus, Adlzreitter, Brunner, alii, quorum mentionem facit Leibnitius in Praefat. ad Adlzreiteri opus. Exstant Velferi Rerum Boicarum libri quinque. Illis vero cunctis palmam praecipiet Academia Scientiarum Electoralis Bauarica, si eo ardore, quo hac tenus, pergat condere atque eruere Monumenta Boica, quorum Volumina XII. prodire, et Observationes, quarum X. Volumina varii generis. Ceterum nolo latere esse apud me Wigulei Hundii Bayrisch

migrationes 2.) tradere. Meae partes non defiderentur in enarrando Cornelio. Eos scribit 3.) *ulteriora Boios tenuisse.*

§. VII. Quo referunt se haec *ulteriora*? Ad *Heluetios*, quae *citeriora tenuere.* 1.) Vtrumque tradit, qui Romae, non in Gallia Belgica, vt quidam sibi persuaderi erant passi, vitam debebat suam.

§. VIII. Iam progredere Roma per Galliam Cisalpinam ad *Heluetios*, 1.) vltra quos *Boios* Cornelianos quaeras. Horum „eos, qui trans „Rhenum incoluerant, et in agrum Noricum transierant, Noreciamque obpugnauerant, receptos ad se focios sibi adsciscunt“ *Heluetii* e finibus suis exituri tum, cum Iulius Caesar 2.) in Gallia Transalpina bellum gereret. Iuuat quam maxime „aduertere animum 3.) ad locum, „vbi Caesar composuit commentariorum illorum de Bello Gallico primos, scilicet in itinere per Alpes ex citiore Gallia conuentibus peractis ad exercitum cum rediret. 4.) Ergo trans Rhenum eae potissimum terrae erant, quas Rhenus intersecat. Perpendenda sunt singula verba diligenter. Dicit Caesar, *Boios* trans Rhenum sedes habuisse, non trans Danubium; deinde eosdem *Boios* ab *Heluetiis* ad se receptos et pro focis adiunctos esse. Si recepti sunt ab *Heluetiis*, eis antea coniunctissimos fuisse, oportet.

§. VIII. Non me fugit, Caesarem 1.) „concessisse, *Boios* petentibus Aeduis, quod egregia virtute erant cogniti, in finibus suis collocarent, quibus illi agros dederunt, quosque post ea in parem 2.) iuris

risch Stammenbuch a diligenti manu egregie auctum et continuatum. Huic iungas Oesclii Rerum Boicarum Scriptores duobus Tomis anno 1763. editos.

2.) Quarum potiores inuestigarunt Meier de Boiorum Migrationibus Gotting. 1710. et Schoepflin in Vindiciis Celticis §. 51. 52. et 55. Sed tamen aliqua tenus Cellarius Notit. Orb. Antiq. Lib. II. Cap. H. §. 37. Cap. VII. §. 18. 40. Cap. VIII. §. 68. Tunker in Geogr. Med. Aeu. Part. II. Cap. I. p. 82. seqq. Spener Not. Vet. Germ. Lib. V. Cap. VI. §. 13. seqq.

3.) German. Cap. XXVIII, 2.

§. VII. 1.) Ibidem.

§. VIII. 1.) Quorum fines peculiari disertatione descripsi.

2.) Ipso teste de Bell. Gall. Lib. I. Cap. V. extr.

3.) Praeunte Schwarzio Disp. de Noua Designatione Veteris Heluetiae Finibus p. 18. seqq.

4.) Vt testatur Suetonius in Caes. Cap. LVI.

§. VIII. 1.) Ipso teste de Bell. Gall. Lib. I. Cap. XXVIII. extr.

2.) Ni ex plurimis Mscptis, quorum excerpta in penu meo, malis partem.

3.) Ex

iuris libertatisque conditionem, atque ipsi erant, receperunt.“ . Inde factum, vt Lugdunensem Galliam incolerent. 3.) Hodie dicitur le Bourbonnois. 4.) Eorum oppidum erat Gergouia, 5.) in cuius nomine tamen libri 6.) disident, 7.) atque etiam Gorgobia scribitur. 8.)

§. X. Manetne autem ibi nomen, vt verbis vtar Taciti. 1.) *Boihemi*, 2.) *Boihemi*, 3.) *Boiemi*? 4.) His proxime accedit *Boiohemum*. 5.) Nec diuerneret multum *Βοιωτων*, 6.) magis autem *Βοιωτων* 7.) atque *Βοιατων*. 8.) Hinc 9.) *μεγα εθνος οι Βοιοι*. Illa Cornelii verba in scriptura Bambergensi: *Manet adhuc Boiis e munere nomen* indicare videntur: 10.) *Manet adhuc Boiiasmi e re nomen*, vel *Boiasnum e re*, imo vt et possis *Boiasimum* scribere quasi *Boiorum domum*. Melius dixisset 11.) *Boiorum patriam atque natale solum*, quod vernaculum *heim* significat. 12.) „Latere aliud videtur 13.) in scriptura Bambergensi: *Manet adhuc*
* 3
„*Boiis*

3.) Ex indicio Plinii Hist. Nat. Lib. III. Cap. XVIII.

4.) Schoepflino Vindic. Celt. §. 55. cui praeiuit Cellarius Not. Orb. Ant. Lib. II. Cap. II. §. 87. Iunkerio in Intro. in Geogr. Med. Aeu. Part. II. Cap. I. p. 83. suffragante.

5.) Apud Caesarem de Bell. Gall. Lib. VII. Cap. VIII. extr.

6.) Quos exceperis, vt n. 2. indicaui.

7.) Quod disidium non disimulat Vossius ad Caesarem l. c.

8.) Iulio Celso Comm. de Vit. Iul. Caesaris p. 121. Graeuiano p. 97.

§. X. 1.) German. Cap. XXVIII, 4.

2.) Quae est scriptura mei codicis vt in Ernestianis Kappii. Ita et in margine editionis Frobenianae.

3.) Ea vero Hummeliani.

4.) Haec tamen typis exscriptorum ad vnum omnium a nobis pariter ac a Cel. Ernesti perlustratorum.

5.) Velleii Paterculi Hist. Rom. Lib. II. Cap. CVIII, 5.

6.) Strabonis ΓεωγραΦ. Lib. VII. p. 445. vet. librorum ex indicio Casauboni, qui eam lectionem veriore habet.

7.) Eiusdem Geographi manu scriptorum in margine Almouenianae indicatorum.

8.) Eiusdem in illius textu.

9.) Ptolemaei ΓεωγραΦ. ΓΦηγητ. Lib. II. Cap. XI.

10.) Lipsio ad suum Tacitum.

11.) Cluuerio Lib. III. Cap. XXX. Germ. Antiq. proponente, imo, quot quot ista Corneliana illustrauere, Althamer, Kirchmaier, Vettero.

12.) Vt docuere Eceard ad Leg. Franc. p. 6. Wachter Gl. Germ. Tom. I. v. *Heim* p. 692. Frisch in Lex. Germ. Latin. h. v. p. 436. Haltaus in Gl. Germ. Med. Aeu. Tom. I. h. v. p. 856. et iam ante Beatus Rhenanus, Althamer, Kirchmaier, Vetter ad Taciti German. Cap. XXVIII, 4.

13.) Lipsio ad Taciti German. Cap. XXVIII, 4.

„*Bois e munere nomen. Scribit is: Manet adhuc Boiiasini e re nomen vel Boiasmum e re, vel Boyaimum.*“ 14.)

§. XI. Vbi vero illud? Eruamus id ex bello cum Maroboduo gesto. De hoc Velleius: 1.) „Sentic Saturnino mandatum, vt per Chat-
tos excisis continentibus Hercyniae siluis legiones *Boiohoemum*, id re-
gioni, quam incolebat Maroboduus, nomen est, ipse a Carnunto,
„qui locus Norici regni proximus ab hac parte erat, exercitum, qui in
Illyrico merebat, ducere in Marcomannos orsus est.“

§. XII. Ea si cum Cornelianis nostris contendam, vereor, ne al-
ter eorum in designando *Boioberno* errauerit, aut duplex fuerit, aliud
Velleianum, aliud Cornelianum. Quo pacto enim *Boii* Heluetiorum
vicini simul tenerent regionem, quam incolebat Maroboduus, cui nul-
lus 1.) non *Bohemiam*, vt iam adpellatur, tribuit?

§. XIII. Illi *Boii*, qui vltra Heluetios agebant, mihi videntur ma-
gis atque magis se Pannoniam versus vertisse. Qua via 1.) enim *Ara-
uisi* in *Pannoniam* „a *Bois* Germanorum natione aut *Boii* ab *Arauisiis*
„in *Germaniam* commigrauerint, Tacitum 2.) incertum reddidit, cum
eodem adhuc sermone, institutis, moribus vtantur.“

§. XIII. Noui quidem ad confluentes Aeni et Danubii in Nori-
co *Boiodurum*, 1.) *Boiodorum*, 2.) paullulum corruptius *Baiodurum* 3.)
forte

14.) Isti coniecturae addit Conringius:
„Forte: *Boiemi e re nomen*. Est tamen
vulgata lectio sic satis tolerabilis.“

§. XI. 1.) Hist. Rom. Lib. II. Cap.
CVIII, 7.

§. XII. 1.) Cluuerius in Ant. German.
Lib. III. Cap. XXX. Albinus Chron. Terr.
Mish. p. 431. Pregizer de Regn. Gent.
in Europa Princ. ex Sueuis §. 26. in We-
gelin Thef. Rer. Sueu. Vol. I. p. 243.
Cellarius in Not. Orb. Antiq. Lib. II.
Cap. V. §. 75. Junkerus in Introd. ad
Geogr. Med. Aeu. Part. II. Cap. I. p. 83.
et 103. Spenerus in Notit. German. An-
tiq. Lib. V. Cap. VI. p. 133. seqq. Gol-
dastus de Bohemia Lib. I. Cap. III. §. 3.
et quos ibi Schminkius in (ε) nominauit,
item Erber in Notit. Bohem. Part. II. Cap.
L p. 41. seq. Koeler de Maroboduo §. 3.

§. XIII. 1.) Qua exhibent mappae
Claudianae Argentinae industria Ioannis
Schotti 1513. praesae vt et Traiecti ad
Rhenum et Franquerae 1698. incisae Eu-
ropae Tab. V. *Bii*, vt ego arbitror, pro *Boii*.

2.) German. Cap. XXVIII, 5. vt re-
stituimus, cuius rationem reddimus ibi.

§. XIII. 1.) Ptolemaei Γεωγραφ.
Τόπησις. Lib. II. Cap. XIII. in Scho-
liis in Vit. S. Seuerini castigati, vt vide-
re est in Velferi Opp. p. 671.

2.) Antoniniani Itinerarii a Wesfelin-
gio denuo editi p. 249. et Notitiae Dignitat.
Imper. Occident. Ducis Pannoniae in Grae-
uiano Thef. Antiq. Rom. Vol. VII. p. 1972.
cum Pancirolis Obseruatione ib. p. 1976.

3.) Auentini Annal. Boior. Lib. II.
Cap. V. n. 22. Ptolemaeum sequentis,
vt sibi videtur,

4.) Ta-

forte *Baioariam* in mente habentis, vel *oscitantis* / cum *i* permutato *Bolodurum*, 4.) *Bolodorum*, 5.) *Boloderum*, 6.) vel *i* negligentis *Bocodurum* 7.) siue *Bocodurum*, 8.) contractius *Boioitrum*, 9.) imo *Boiurum*. 10.) iam cum posterior huius adpellationis, ex quibus componitur, pars *transitum per flumen* significat; 11.) non potest non nostratium *Pasgauii* Aeno, qui vulgo *In* adpellatur, adposita pars *Insted* insignire. 12.) An vero *Boii* tum, cum Heluetii eos sibi adsciscerent, 13.) an reduces facti illud transierint, non dum liquet, 14.) atque cum maxime effecerint *την βοιωαν ερημιαν μεχρι Παννονιων*, 15.) id est, *deserta Boiorum*. 16.)

§. XV. Si ad mentem Cornelii *Boios* Heluetiis propiores velis, eorum vestigia adparuerint ad flumen, quod ex lacu Chiemenfi exit, 1.) in *Bidaio* 2.) siue *Bedaio*, 3.) *Bidario*, 4.) *Bodaio*, 5.) *Badaio*, 6.) item *Βαδακω*. 7.) Sane 8.) *Bii* hic locorum conspiciuntur, qui sine dubio

4.) Tabulae Theodosianae siue Peutingerianae obseruante Bertio ad illam *Velferi* Operibus subiuncto p. 782.

5.) Quarundam membranarum *Itinerarii* n. 2. nominati inspectarum a *Simlero* et *Surita*.

6.) Alius ibidem, quod et in *Scholiis* ad *S. Seuerini* *Vitam* in *Velferianis* p. 671. fuit animaduersum, vt et a *Pancirolo paullo* ante excito, quibus addas *Freins-hemium* ad *Flori* *Epitomen* *Rer. Rom.* Lib. III. Cap. III, 18.

7.) Quo vruntur *Ptolemaei* *Βοιοδουρον* interpretantes, sed inepte, vt pronunciauit *Meier* de *Boior. Migrat.* p. 27.

8.) Quod a *Birkeimero* in *Loc. per German.* *Explic.* in *Schardio* de *Reb. German.* Tom. I. p. 208. siue *Schardio redituuo* Tom. I. p. 82.

9.) *Suritae* et *Lazii* in *Scholiis* illis *Velferianis* p. 671. vnde *Wesfeling* l. c.

10.) *Vitae* *S. Seuerini* Cap. XXII. pr. et illis ipsis *Scholiis* p. 671. non ignorante *Wesfelingio*.

11.) Cui demonstrando omnem moui lapidem in meis *Hermunduris* Cap. II. Sect. II.

12.) Tantum non omnes agnoue-

runt, ex quibus saltem eos nominauerim, qui memoria mea sponte succurrunt, *Birkeimer* l. c. *Cluuerius* de *Norico* Cap. V. *Wesfeling* l. c.

13.) Vt *Cluuerius* *Norico* Cap. V. putat iam ex *Meieri* antea nominati iudicio.

14.) Quam litem haud diremit *Meier*.

15.) *Strabonis* Lib. VII. p. 449.

16.) *Plinii* *Hist. Nat.* Lib. III. Cap. XXIII. al. XXVII.

§. XV. 1.) *Cellario* in *Notit. Orb. Antiq.* Lib. II. Cap. VII. §. 44. delincente.

2.) Vti potior librorum pars *Antonini* *Itiner.* *Wesfelingio* editore p. 236. 257. 258.

3.) In lapide CXLIX. *Clasi.* I. *Reinesti* *Inscript.* *Antiq.* ad quem p. 174. multa, item in *Tabula Peutingeriana* III. a *Scheibio* procurata.

4.) Quoddam exemplar habebat a *Surita* inspectum.

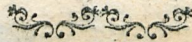
5.) Vt aliud ab eodem et *Tabula Peutingeriana* a *Velfero* publici iuris facta p. 738.

6.) Vt hoc a *Simlero*.

7.) *Ptolemaei* *Γαυραφ. ΥΦηγησ.* Lib. II. Cap. XIII.

8.) Ceu iam n. I. ad §. XIII. obseruauit.

9.) Ex

dubio *Boii*. Id autem superesse voluerunt in Dietmaning, 9.) vel Burkhaufen, 10.) imo potius in Baemburg 11.) siue Baumburg ad confluentes Alazae et Kraunae. Num perperam opiner, coactis illas loci adpellationes ex isto iam in scenam producto *Bii* pro *Boii* et, quod tam multis nominibus accreuit, au siue *ach*, *a*, quae insigniunt regionem, quae adluitur *fluuiis*, 12.) Fuisse autem situm ad fluuium, iam demonstratum fuit.

§. XVI. Quae cum ita sint, quae mora, quin vel vt postliminio redeant *Boii*, quos exhibent expressis singulis literis et, vt par est, cum meus tum Hummelianus codex? In his Cornelli mei 1.) verba ita fluunt: „Sed vtrum Arauisci in Pannoniam a *Boiis* Germanorum natione, „an *Boii* ab Arauiscis in Germaniam commigrauerint, cum eodem ser„mone, institutis, moribus vtantur, incertum est, quia pari olim inopia ac libertate eadem vtriusque ripae bona malaque erant.“ Illos *Boios* typi ad vnum omnes cum *Osis* commutarunt, atque auctori suo maculam contraxere non leuem. Scribit enim is alio loco: 2.) „*Osis* Pannonica lingua coarguit non esse Germanos.“ Haec cum istis conciliare existimat, qui tamen ipse fassus erat, 3.) esse „manifestam „contradictionem, 4.) nisi forte respectu domicii h. l. Germani vocentur, qui respectu originis Pannonii erant.“ Hac excusatione, quae re vera nulla est, iam superfedemus. Prisci voces non separantes scripserant ABOIIS. Sciulus oscitans facernebat AB. Ei remanebat OIIS. Forte illi iam nominati *Osi* in mentem veniebant. Iam iidem huc trahebantur nulla vtriusque gentis habita ratione. Quod si vero A BOIIS a se in vicem auellas, nemo te accusabit temeritatis, cuius se reos reddunt, qui vim 5.) inferunt auctoris. Sed de hoc pluribus egi in Tacitum de Situ, Moribus et Populis Germaniae, quem paro.

Hacc

9.) Ex Suritae indicio.

10.) Ex eiusdem.

11.) Quae illum locum occupauit ita censentibus Cluuerio in Norico Cap. V. et Reinesio l. c. adprobante Wesfelingio.

12.) Quod pridem docuere linguae nostrae peritissimi in scenam producti in meis Hermunduris Cap. III. Sect. II. Int. I. Part. I. §. 5. n. 27. quibus comitem dederis Wachterum Gl. Germ. Tom. I. p. 9. seqq.

§. XVI. 1.) German. Cap. XXVIII, 5.

2.) Nempe German. Cap. XXXIII, 3.

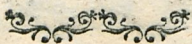
3.) Dithmar ad priorem locum Cap. XXVIII, 5.

4.) De qua iam questi erant, qui Tacitum illustrabant, Althamer, Kirchmaier, Vetter.

5.) De qua queritur criticorum modestissimus vt sagacissimus Perizonius in Animadu. Histor. Cap. X. p. 429. seqq. ed. Harles.

Hæc sint speciminis loco, quo pacto Taciti Germaniæ exemplaria ego verso. Vindicabam autem huic, qui per aliquot secula fuere exsules, *Boios*, cum eorum Principis præmaturus obitus minatur flammam, cui omnino cupimus mæderi prius, quam vbi Europæ potioris ruina restinguatur, et Musæ iacturam faciant grauisimam. Tempori igitur inferuiat, qui ab iis, penes quos est, veniam nacti, primus iam ante annum, reliqui nuperrime a. d. VI. Cal. Apriles ad altiora discedendi, redituri ex Plisfensi, quo spes variorum commodorum ac beneficiorum erga egenos inuitat, aliquando ad Rednitianum Parnasum cum Kleinio, qui commitiones suos prægreditur, operam daturis prioribus tribus in Themidos, reliquis quinque in Eusebiæ castris.

IOANNES NICOLAUS PRÜCKNER amisit vix quinquennis puer patrem Christophorum Georgium nostratem ciuem zonarium. Inde venit in curam Oesterlini, qui liberis orbatus operam collocat haud mediocrem in aliorum educandis, quippe qui Vlma Sueuorum olim delatus Curiam Regnitianam huic se adeo deuouit, vt præter morem eius modi hominum non parcat sumtibus, et, quid quid facit ad urbem nostram, inuestigandi et comparandi flagret cupiditate. Quid mirum, eius alumnum ab infantia consueuisse patriam amare, et nobis præeuntibus imo subministrantibus haurire atque conquirere res patrias? Ipse igitur expertus suis commilitonibus *historiam patriam mature in schola addiscendam* commendabit, qui iis omnibus palmam præripuit frequentius publice disserendo potioribus, quibus nostri æui genius gaudet, linguis. Erunt, qui meminerint, carmine Germanico in martinalibus anni *MDCCCLXXIII.* ostendisse *D. Theodorum Morungerum plebanum Curriensem et indulgentiarum impugnatorem strenuum iam ante Lutherum ciuitatem nostram aliqua veritatis luce euangelicæ collustrasse.* Meminerint, eum inde tribus continuis annis sollennia natalicia *OPTIMAE MATRIS PATRIAE* celebrasse, semel ore Gallofrancorum laetatum *concordia SERENISSIMORVM nostrorum DOMINORVM* vel vt ex augurio concordiae ordinis a *D. CHRISTIANO ERNESTO* olim instituti, deinde carmine Latino excitantem *Mineruae fautores ad gaudium de ineunte anno vitæ SERENISSIMAE FRIDERICAE CAROLINAE*, tertium prosa vernacula in memoriam audientium reuocantem *propinquitatem adfinitatemque, qua coniunctæ sunt augustæ domus Brandenburgica ac Saxonica cum*
* *
regia

regia Britannica et ducali Brunsvicensi. Meminerint carminis patrii, quo superiori anno in templo urbis primario Summo Numitii de conseruato gymnasio Albertofridericiano litauit, quod nobis ansam praebuit antiquitatem et nobilitatem gentis Prucknerianae in apicum ponere ex literis Ferdinandi II. Rom. Imp. a. 1623. datis, a me vel vt ex naufragio seruatis meoque Prucknero concessis.

IOANNES PHILIPPVS FRANK gaudet praecipuo, id est, Viro Praenobilissimo Ioanne Iacobo ordini equestri Curianae prouinciae Consulente iuris peritissimo, vt pote qui hunc filium suum ex priori matrimonio natum a teneris vnguiculis imbuit optimis quibusque praeceptis, quae ipsi sub initium muneris nostri dedimus. Nec, vt fit, deseruit eum, cum ante decem annos pueri liberalis indolis studia extra lares penatesque patrios proferenda erant, quin, quae publice didicerat, Pater curam suorum, vt par est, non negligens domi inculcaret et ad noua praepararet, quo egregio exemplo praemonitus iam quidem *stili elegantiam iuris practico de meliori commendabit.* Nec id demum heri aut nudius tertius sibi persuasit industrius. Qua enim de causa Gallice et retundisset *calumnias aduersariorum contra Lutherum* anno, quo in primam classem receptus erat, *ciioccclxxv.* eiusdemque martinalibus, et anno insequenti inquisisset, *cur disciplinae forma feminea colantur,* item Latine superiori anno *migrations Francorum?*

MATTHIAS CHRISTIANVS OERTEL domi habet Patrem Virum Praenobilissimum eidem isti ordini equestri a Secretis, Ioannem Adamum, quem quadraginta abhinc annis aequae ad Themidos sacra ablegauimus et tamen in linguis orientis sua sponte ductu nostro se exercentem. Est autem adolescens alacris et erectus inter quinque fratres, qui nomen suum apud nos professi sunt, medius, et Curiani magistros non multum temporis post Frankium audire coepit. Quo successu et animo aperiet eius oratio, quae *oratoris virtutibus nec adhuc iuris consultum supersedere posse* docuerit, qui cum Frankio quondam *nundinatoris indulgentiarum Tezelii impudentiam* ligata oratione Germanica depinxerat, vt soluta ante annum, quo pluribus praenomine Christianorum sacris quispiam fuit *initiatu*, eo *uberiorem fieri materiam auctorem omnis boni deuotissima mente celebrandi* reminiscens nominum SERENISSIMI PRINCIPIS AC DOMINI, DOMINI CHRISTIANI FRIDERICI CARO-

CAROLI ALEXANDRI, cuius perennem salutem a Deo precabatur.

IOANNES CHRISTIANVS REINHART Frankii comes a prima aetate vel adhuc luget mortem festinatam Ioannis Petri, cuius iacturam fecit, cum oratorem vespertinum in aede Michaelis ageret. Hinc subsidiis studiorum destitutus spem tamen concepit fore, qui subleuent sua voluptate prae ceteris tractum ad *pingendi artem*, cuius *utilitatem in rebus sacris rite institutae* oratione Francogallica celebrabit, vt olim cum Frankio suo Latina *pia desideria reformationis ante et circa tempora Lutheri*, vt anno post patria natalis SERENISSIMAE MARCGRAFIAE ergo grates egit Summo Numini *de matrimonio, quod domum Brandenburgicam inter et Saxoniam initum amales celebrant.*

IACOBVS ADAMVS MVLLER ab ipso Parente Viro Maxime Reuerendo Ioanne Adamo de coetu sacro, qui Kozauiae Superioris Christo congregatur, optime merente sub initium mei muneris impigro auditore deducebatur adolescens ingenuus paullo post, quam frater natus maximus Christianus Adamus Vir Clarissimus adierat in Mineruio nostro doctoris quarti prouinciam a. d. XII. Calendas Quinctiles anno MDCCCLXXV. susceptam. Vtriusque vestigiis laudatissimis quam bene insistat, documento erunt *coramina Geneseos Capitis I. commata 3. et 14. inter se conciliandi*, qui in martinalibus anni MDCCCLXXV. *quae viam ad reformationem Lutheri munierant*, et ante annum, *quantum sit scholam cum academia commutare*, semper, quia res ita poscebat, patrio stilo exposuit.

GEORGIVS CHRISTIANVS PVITTNER rupit, quas iniecerat casus ex superiore parte Paris, dum viueret, dum vrbis Consulis Amplissimi Ioannis Christiani aedium teneriori, moras singulari adtentione in praecepta nostra adeo, vt vel vno anno emetiretur stadium, quod in secunda classe conficiendum. Se cum ergo habitans iam quidem ostendet, *quo longior quis progreditur in cognoscendo hoc vniuerso, eo acrius stimuletur ad animi demissionem* sermone Latii profaico, vt metrico Germaniae D. GEORGHII PII Marchionis Brandenburgici *constantiam in comitiis Augustanis* in memoriam Martini anni MDCCCLXXVI. quo superioris auditorii doctores salutauerat, demum priori anno profa Teutonica *prudenciam Christianam in votis, quae saepe modum superant*, ostendit.

* * *

IOAN-

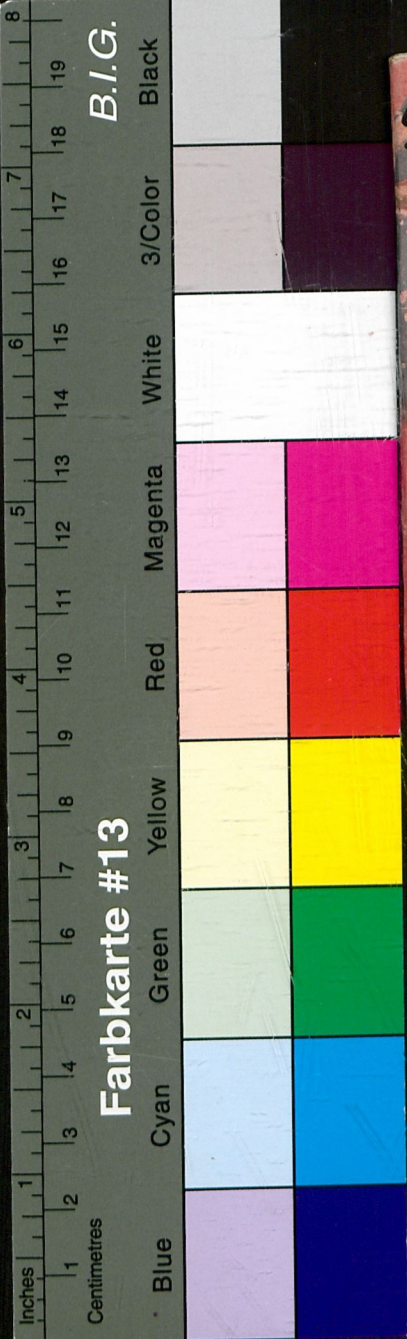
QK 1486 X3069854 4078

IOANNES GOTTFRIED MEIXNER non passus est Parentis Georgii Friderici, qui ex metallis Neulini fodiendis vix ac ne vix quidem lucratur, quo vitam sustentet, duram paupertatem suamque aegritudinem, quam variolae, vt vocant medicorum recentiores, atrocissimae puero contraxerunt, a literis se abstrahi, ad quas animum ita intendit, vt intra quadriennium in tertio, secundo, primo ordine mereretur dignus stipendio Principis Musagetae aliorumque fautorum beneficiis. Talibus *grates iam aget carmine Germanico post quam agnouit deuotissima mente singularem Dei prouidentiam in rebus aduersis*, ore Graeciae, vt Latii *res Lutheri domesticas* in eius nominali anno MDCCCLXXVI. et insequenti *traduxit auditores ad admirationem rerum cum maxime Americanarum* carmine Teutoniae.

IOANNES CASPARVS KLEIN a Patre Stephano Friderico Curiae nostrae iam ciue, tum Culmbaci, cum ei iste nasceretur, globulorum, quibus vestes conferuntur, consuendorum artifice probo, proxima necessitudine attingit Celeberrimum Harlesium, quem adolescenti haud illepedo ad imitandum proposuimus quauis data occasione, quam vero non subpeditant tot in rem literariam merita plane insignia? Fuit ergo, quod se accingeret ad studia tanto duce prosequenda. Fecit eius rei periculum in martinalibus anni MDCCCLXXV. *tristissimam faciem coetus Christiani ante Lutherum adumbrans* prosa Germanica vt colloquio Latino *an deceat poetas Christianos Mimeruam et Musas in auxilium vel vt Deos vocare* obiturus, qua decet pietate, natalem SERENISSIMI DOMINI nostri CONIUGIS SERENISSIMAE. iam suarum partium esse existimauit per nouem annos et semestre in Curiana palaestra institutus, *Deum precari, vt CLEMENTISSIMO patriae PATRI et, quos fouet eius aula et vrbs nostra Musarum fautores, largissime refundat gratiam, fauorem, beneficia,* carmine vernaculo.

ERDMAN WILHELM ALEXANDER WOLFRAM Foerbauiensis breui prosa istis nostri athenaei hac tenus ciuibus *precabuntur felicem itum reditumque, quo maioris momenti res, quam adgrediuntur, est.*

Rector meditatur *reliquias papales in templo Laurentiano olim primario obuias, quod vt exsequatur, in manu Dei positum est.*

B.I.G.

Farbkarte #13

Q.K.
3937

562
Ilm
1486

Q. D. B. V.
SERENISSIMI, PRINCIPIS, AC, DOMINI
DOMINI
CHRISTIANI, FRIDERICI, CAROLI
ALEXANDRI

MARCGRAFII, BRANDENBURGI, DVCCIS, PRVSSIAE

RELIQVA

INCOLV MEM, REDITVM, SVIS, EXOPTATISSIMVM

VOVET

CVRIANVM

OPTIMO, PRINCIPI

DEVOTISSIMVM

CVRANTE

PROCERVVM, CIVIVM, Q. CVRIENSIVM

PIETATE

D. XXVIII, APRILIS, A. R. S. MDCCCCLXXXVIII

PRAEUVNTE, QVO, DECET, CVLTV

GYMNASII, RECTORE

PAVLLO, DANIELE, LONGOLIO

PROLVSIONE

DE, BOIIS, CORNELIANIS

CVRIAE, REGNITIANE

LITERIS, IOANNIS, ANDRAE, HETSCHELII

